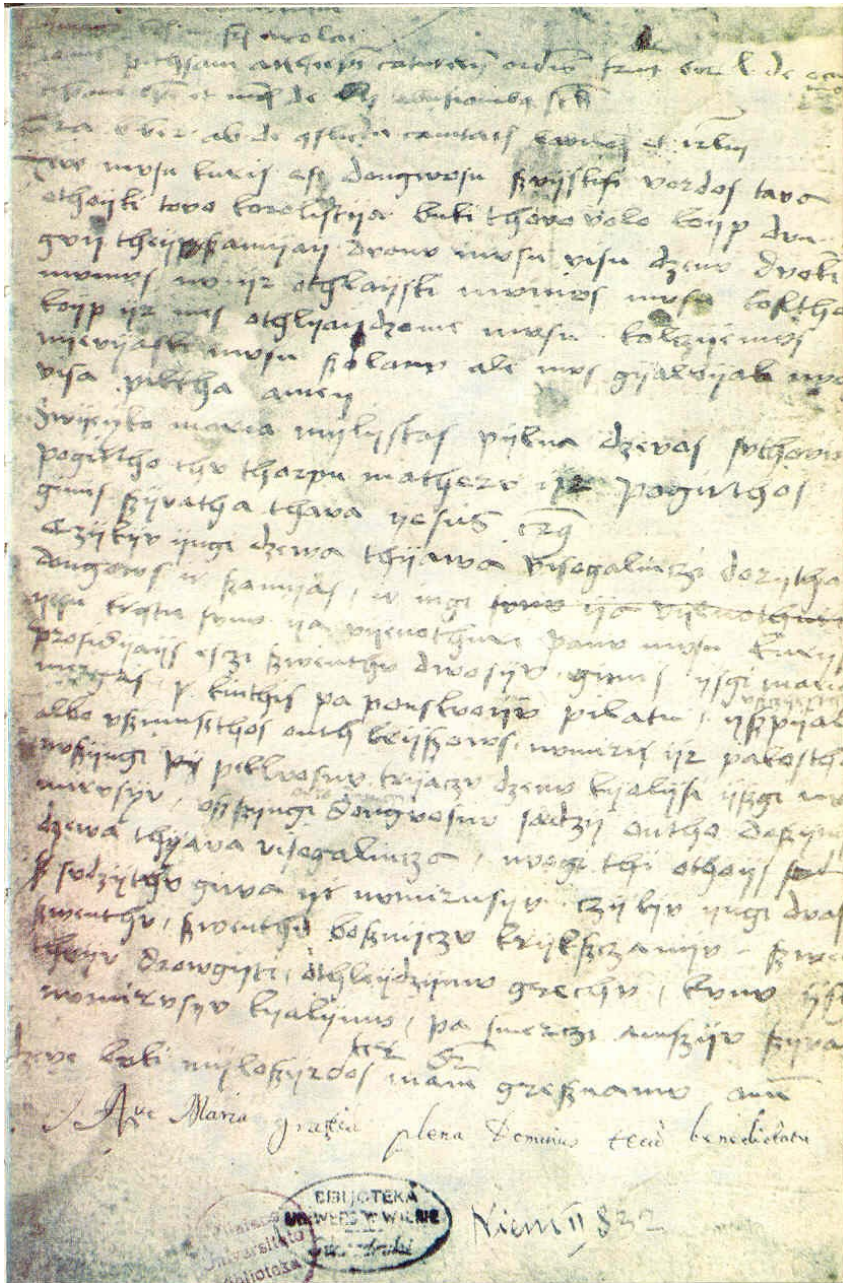

Počátky litevské písemnosti

	Mluvená litevština		Rukopisná litevština		Tištěná litevština		
	Malá Litva	Velká L.	Malá Litva	Velká L.	Malá Litva	Velká L.	
<u>cca 7.</u> století							
cca 1525							
1547							
1595 / 99							

Počátky písemné litevštiny

První souvislý litevský text:

Tři rukopisné modlitby, datujeme do cca. 1504-1525 :

Otčenáš (litevsky *Tėve mūsų*),

Zdravás Maria (litevsky *Sveika, Marija*)

Krédo nebo Vyznání víry (litevsky *Tikėjimo išpažinimas*)

Text je vepsán do knihy *Tractatus sacerdotalis*, 1503, Strassburg

Nachází ve Vilniusu, v knihovně Vilniuské univerzity.

http://lietuvos.istorija.net/lituanistica/teve_musu1503.htm

Počátky písemné litevštiny

**První litevský text:
souvislosti vzniku**

Františkánský klášter ve
Vilniusu

Založen litevským
velkoknížetem v 14.
století.

Jedno z nejdůležitějších
center vzdělanosti v
14.-18. století.

Počátky písemné litevštiny

První litevský text:
souvislosti vzniku

Další litevské zápisy v
knihách z
františkánského
kláštera, např. v misálu
z r. 1501 (jednotlivá
slova, fráze)

Vznik vilniuských
litevských textů
NESOUVISÍ s
(proti)reformací

První litevská KNIHA

Luteránský *Catechismus*,
1547, Královec

Editor: **Martynas Mažvydas**

Kniha vznikla na zakázku
Albrechta Braniborského

PŘÍMÁ souvislost s reformací.

Konkurence Malé a Velké
Litvy

Počátek SOUVISLÉ litevské
literární tradice.

První litevská KNIHA

Latinské věnování *Katechismu*
Velkému Litevskému Knížectví

AD MAGNUM
DUCATVM LITVANIAE

AD MAGNUM
DUCATVM LITVANIAE

*Fausta ducum magnorum altrix, Lituania clara,
Haec mandata Dei, suscipe mente pia,
Ne te, cum dederis rationes ante tribunal
Augustum, magni iudicis ira premat.*

**Fausta ducum magnorum altrix, Lituania clara,
Haec mandata Dei, suscipe mente pia,
Ne te, cum dederis rationes ante tribunal
Augustum, magni iudicis ira premat.**

Šťastná matko velkých knížat, osvícená Litvo,
Tato slova Boží přijmi s myslí pobožnou,
Aby tě, když budeš se zodpovídat před soudem
Vysokým, velkého soudce hněv nezatížil.

První litevská KNIHA

KNIGIELES

Pašias byla Lietuvoskamp jr

Semalstump.

Bratei seferis imkiet maní ir šalekiet/
Ir eatai šaitidami permankiet.
Makla schito tewai iusu erakšdawa turci.
Ale to negaleia ne wenu budu gauti.
Regtey to narela sawa atimis/
Lai pyr ischgirsi sawa ausimis.
Jan nu ka tewai nakada neregleia/
Nu schiat wifs iusump acia.
Veizdekiet ir dabakierese šmanes wofas
Schiat eic iusump šadis bogaus karalistas
Malanel ir su dziaulšm es šadi prigimkiet
A iusu bukusu schaimina matikiet.
Sunus dukteris iusu tur eatai matiey
Vifa schyrdy tur to dewa šady milety.
Jei bratei seferis tus šadzius nepapeltis
Dewa tewo ir sunu sau milu padarisi.
Ir pašlawinei pa atimis dewa busit.
Vifosu daitkosu palaimi tureste.
Schieu maklu dewa tatrai pašysye
Ir bogaus karalistas p prisiartysy.
Kusca

Luteránský *Catechismus*,
1547, Královec

Editor: Martynas
Mažvydas

Litevská předmluva:
první báseň v litevštině
„Knižky sami promlouvají
na Litevce a Žemaity“

Akrostich (první písmena
každého řádku)